

Irina Georgescu Groza

Noaptea
dintre
lumi

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI. SALTUL.....	9
Domnul Pinteș.....	11
Strada Soveja, numărul 80.....	19
Cimitirul ciurmaților.....	28
Dorință.....	36
Căderea.....	48
Fără tine.....	64
PARTEA A DOUA. POVEȘTEA LUI LUMEN.....	79
Potopul.....	81
Lumen.....	89
Laguna din adâncuri.....	93
Stare de urgență.....	99
Zbor.....	104
Portocale.....	110
În camera lui Șpiț.....	119
Înmormântarea.....	124

Visul.....	127
Ședința.....	132
Ultima zi de școală.....	139
Rămas-bun.....	144
PARTEA A TREIA. ÎNTRE CER ȘI PĂMÂNT.....	159
Rătăcire.....	161
Vica.....	197
Sfârșitul lumii noastre.....	207
Nu ai greșit.....	219
Drumul spre casă.....	223
Harta din palmă.....	237

PARTEA ÎNTÂI

SALTUL

Domnul Pinte

Aș da orice să pot să mă întorc în lumină, să nu mai fiu singură. *Ce fericită este solitudinea*, spunea versul învățat la școală, știu încă pe de rost poemul, dar el nu mă ajută aici, unde totul ar trebui să fie seninătate și liniște. În beznă, în mîzga care mi-e culcuș, la fel de departe de stele cum eram și înainte, nu pot decât să mă gândesc la zilele noastre bune, când timpul ticăia la încheietura mîinii, să-mi amintesc nedumeririle, uimirea, scandalurile, neliniștea, certurile cu toată lumea, reproșurile care traversau aerul apartamentului ca niște săgeți aprinse, plînsul. Bunica le primea resemnată, cineva trebuia să le stingă, să mă ajute să mă liniștesc. *Vreau să mor!* strigam ca să-i închid gura, enervată de cicăleală, dar numai dacă eram singure.

– Cum poți să spui așa ceva? izbucnea de fiecare dată și alerga după mine.

Îi răspundeam în gând, după ce trânteam ușa. Ce-mi mai plăcea să o aud trosnind din toate încheieturile! Tata a dispărut și nici măcar nu ne sună, pe mama n-o interesează de noi și ne-am mai și mutat în apartamentul ăsta oribil.

Apăsa pe clanță. Îi auzeam vocea subțire dincolo de ușă, cuvintele se amestecau aiuristic. Păcat, sănătate, viață, deschide, rușine, maică-ta. Îmi apăsam palmele pe urechi și închideam ochii. *O să vă pară rău*, continuam în gând, imaginându-mi coșciugul în care aveam să stau întinsă ca o prințesă, între dantele și flori, pregătită să mă înalț spre albastrul cerului, *veți boci și tu, și mama, ce rău o să vă mai pară că v-ați purtat ca niște scorpii*. Culmea era că, în loc să mă liniștesc, mă puneam pe un plâns zgomotos, ca să-i arăt că sufăr.

În fiecare zi, aceleași certuri care porneau de la nimicuri, abia așteptam să-i dau motiv de supărare, să-i reproșez tot ce nu-i puteam spune mamei.

- Eu nu mă mai înțeleg cu ea, îi zicea cum intra în casă. A luat-o razna de tot! Nu mai vrea la școală, se încuie în cameră, de mâncat, nu mănâncă și vorbește urât cu mine! Ai văzut cum și-a ciopârțit bretonul? Tu nu erai așa, nu-mi amintesc să fi auzit în casa noastră uși trântite și amenințări sau să fi chiulit de la liceu. Stă toată ziua cu ochii la posterul ăla sau vorbește la telefon.

Apoi, într-o miercuri dimineață, totul s-a schimbat radical. Iarna dura de mai mult de șase luni, dar în ziua aceea a dat în sfârșit semne că-și pierde puterile. Țurțurii străluceau pe marginile burlanelor, ghiociei scoteau capetele din pământul jilav, iar vântul aducea până la fereastra clasei noastre miros de pește și

Libris RO
Respect pentru oameni și cărți

țipete de pescăruși. Aia a fost ziua când m-am îndrăgostit de noul profesor de engleză.

A înclinat capul sub tocul ușii, și-a lăsat geanta din piele pe catedră și ne-a cerut să ne prezentăm. Andreea se uita la el cu gura căscată. Cătălina mi-a atins piciorul și și-a prins obrajii în palme, iar când s-a ridicat, a uitat să țină de scaunul rabatabil al băncii, care s-a lovit de structura de metal și a căzut la picioarele ei.

Domnul Pinte a s-a apropiat, și-a așezat palma pe umărul meu și mi-a spus să-i fac loc. Când s-a aplecat să fixeze scaunul, i-am simțit parfumul amestecat cu iz de tutun. Ne-am adunat cu toții în jurul lui și am rămas acolo până ce a reușit să prindă cele două șuruburi mari.

La fiecare oră, venea îmbrăcat în același sacou reiat, cu pe-tice negre la coate, și de fiecare dată când trecea printre rânduri mă atingea în același fel, pe umăr sau pe spate. Atât de fin, că mă întrebam dacă nu cumva mi se păruse. După o vreme, am început să-i urmăresc mersul în timp ce ne dădea dictări sau ne citea din cărțile lui cu coperte atât de uzate, că abia le mai puteai descifra titlurile. Mă uitam pe furiș la mâinile lui. Nu se opreau pe alți umeri și abia mă abțineam să nu zâmbesc. Dar când îi surprindeam privirea, deschideam repede caietul. Pinte se oprea în dreptul meu și mă întreba dacă am rămas în urmă, iar eu așteptam ca mâna lui să-mi treacă peste cămașă.

În pauze, fetele pierdeau vremea pe hol, sprijinite de perete, vorbind despre băieții de-a X-a, în timp ce priveau ușa cancelariei din capătul coridorului. Odată, după ce profesorul a trecut pe lângă noi, Ofelia ne-a spus că se întâlnește cu el în tramvai și

Coborâseră la aceeași stație. Atunci l-a văzut mergând spre căminele de nefamiliști din cel mai sărac cartier al orașului.

Nu ne cerea să învățăm din manuale și nu ne dădea teme. În schimb, ne citea în engleză din Hemingway și ne punea să discutăm despre ce auziserăm. Și cam toți aveam câte ceva de zis, până și cei doi băieți din ultima bancă pe mijloc, care la toate orele jucau Avioane pe foi de matematică.

Prima dată când ne-a citit poezia lui William Wordsworth, *I Wandered Lonely as a Cloud*, nimeni nu a priceput mai nimic din ea. A ridicat privirea din carte și, cu cei mai întunecați ochi din lume, s-a uitat la noi, și-a dus palma la ureche, ca pe o cochilie, a rotit-o ca și cum deșuruba ceva și a mimat că desprinde de acolo un obiect fragil și prețios, pe care mi-l așază cu grijă la ureche. Am simțit căldura degetelor când mi-au atins părul și electrizarea dintre noi. Mii de insecte au început să-mi tropăie în cap, au coborât pe piept și s-au strecurat în stomac, acolo au aprins un foc și s-au pus pe dansat în jurul lui. Mi-era frig și nu vedeam nimic.

– V-am împrumutat urechea mea, acum folosiți-vă simțurile și ascultați cu atenție fiecare sunet, opriți-l, nu-i dați drumul. *When all at once I saw a crowd, / A host, of golden daffodils*, a spus încet, privindu-mă, imaginați-vă această rezervă nesfârșită de frumusețe și serenitate.

A închis cartea cu colțuri întoarse și a spus poezia din memorie în timp ce se plimba printre rânduri și atingea la întâmplare băncile cu arătătorul. Iar noi, deși nu înțelegeam tot, ne gândeam la cât de frumos era și cum îi străluceau ochii.

Aveam senzația că merg pe apă, că viața e doar poezie și că mă traversează râuri colorate.

- Aceasta este una dintre cele mai frumoase poezii romantice, iar de acum încolo m-am gândit să studiem câte una în fiecare săptămână.

Din ziua aceea, băieții au început să-l imite pe profesor când mă vedeau și să mă întrebe ce posturi prind. Fetele nu-mi ziceau răutăți, însă mă evitau. Dar de părerea lor îmi păsa mie? Mi-am desfăcut al doilea nasture la cămașă și am început să-mi creionez pleoapele. Acasă trăgeam zăvorul în baie și recitam în fața oglinzii, gândindu-mă la Pinte, în timp ce mă pieptănam, iar apa din vasul de metal al toaletei bolborosea. Când închideam ochii, îmi aminteam dinții perfecți ai profului, râsul lui plin, felul în care bătea cu degetele în marginea catedrei. Imaginea asta mă sleia de puteri și mă făcea să număr zilele până la următoarea oră de engleză.

Uneori ne întâlneam pe coridor sau în clasă, alteori se întâmpla să-l zăresc în ora de sport, stând în spatele gratiilor primei ferestre de la etajul unu, în timp ce alergam în curtea interioară sau după ce înscriam la baschet. Era acolo, cu mâinile în buzunare, mă privea fără să schițeze un gest, iar eu întorceam brusc capul, ca și cum nu mi-ar fi păsat.

- Are de două ori vârsta noastră, mi-a spus Cătălina în vestiar în timp ce-și trăgea ciorapii de bumbac. Dacă nu cumva are 40 de ani!

Am tras sarafanul peste cap și mi-am strâns părul la spate, dar n-am slăbit-o din ochi în timp ce mi-am legat cordonul și m-am încălțat. Își ținea buzele țuguiate, de parcă nu mai aveau răbdare.

- Le-am văzut la tâmplă. Și mai are și la ceafă.

Respect pentru oameni și cărți.

– Ce anume? am zâmbit.

– Multe fire de păr alb. Nu le-ai văzut? a spus cu o voce prefăcută.

– Aș vrea să fiu bătrână, am zis cu mâinile pe lângă corp, privind-o de sus.

– Îți bați joc de mine?

– Deloc. Dac-aș fi bătrână, n-aș mai fi aici.

– Oricum arăți ca și cum ai fi bătrână, a chicotit și s-a ridicat de pe băncuță. Poate de-aia te-ai îndrăgostit de el. Dacă mă gândesc mai bine, chiar vă potriviți.

A trecut râzând pe lângă mine și am văzut că își uitase pe jos sacoșa cu pantofii de sport, dar n-am zis nimic. M-am simțit foarte bine la gândul că va rămâne fără pantofii aduși de taică-su din voiaj.

Cu două săptămâni înainte să înceapă vacanța, Pinteia ne-a cerut să căutăm la biblioteca din oraș cărți în engleză și să citim măcar două pe perioada vacanței.

— Sunt câteva exemplare foarte frumoase de Mark Twain și de Charles Dickens, a spus și m-a fixat cu privirea aia din cauza căreia mă înroșeam până în vârful urechilor.

M-am aplecat să-mi scot geanta din bancă și să arunc în ea manualul și caietul, ca s-o șterg prima. Cătălina a râs pe seama mea, dar m-am făcut că n-o aud și că mă preocupă să găsesc ceva foarte important în buzunar.

În ziua aceea, m-am împrietenit cu Laurițen. Toată lumea îi spunea așa Laurei, pentru că voia ca într-o zi să se mute în Germania. Îi plăcea să ne povestească despre pietrele vindecătoare din colecția ei. Știa pentru ce boală era potrivită fiecare. Buzunarele îi zornăiau, iar uneori, în timpul orelor, își ținea

pumnii strânși – se încărca cu energie, spunea ea. Fetele bârfeau că e ciudată și o evitau, dar știam că și cu mine făceau la fel. Ei bine, am început să o surprind pe Laura uitându-se la mine chiar în momentele în care nu mă simțeam în largul meu. De exemplu, când Ofelia și Cătălina șușoteau și aveam impresia că mă bârfeau. Sau când trebuia să rezolv o problemă de algebră la tablă. Laurițen stătea în prima bancă și-mi sufla, ochii ei verzi se măreau și licăreau veseli. Nu ești singură, îmi spuneau ei și, chiar dacă eram trimisă în bancă cu o muștrare, eram mulțumită că cineva încercase să mă ajute.

În ultima joi din acel trimestru, am ajuns cu întârziere la școală și am intrat în clasa noastră de la etajul doi cu părul vâlvoi și sarafanul șifonat. Bunica plecase devreme de acasă, iar eu mă trezisem la 8:00. Era doar el, în prima bancă de la fereastră, scria în catalog.

– Colegii tăi au fost chemați în aula, mi-a spus și a zâmbit.

Am trecut pe lângă el fără să zic nimic, m-am apropiat de banca mea, mi-am îndesat geanta în pupitru și am dat să mă ridic.

– Ana, am ceva pentru tine.

S-a aplecat și a scos din geanta sprijinită de piciorul băncii *De veghe în lanul de secară*. Avea o copertă îngălbenită, pe care erau desenate cu negru niște ierburi.

– După ce o termini, o să îți dau povestirile lui, să le citești în engleză, a spus cu mâna întinsă. Ce zici?

Ochii lui știau, mă priveau de parcă erau complici la tot ce făcuserăm în ultimul timp. Scăpărau aceeași bucurie ascunsă.

– Bine.

Respect - O să-ți placă, a zâmbit, iar eu i-am privit gropița din bărbie. Voiam să-ți propun ca anul viitor să participi la olimpiada de limba engleză, dacă nu ești prea ocupată cu alte materii.

S-a ridicat, era mult mai înalt decât mine și am simțit iar parfumul. Am reușit să mă uit pentru o clipă în ochii lui negri, mă hipnotizau, și i-am văzut palma ridicându-se foarte încet, am simțit-o așezându-mi-se pe umăr. Degetele mi l-au apăsat ușor, trimițându-mi tot sângele în cap. L-am auzit ca prin vis pe domnul Pinte urându-mi vacanță plăcută. A părut dintr-odată foarte aproape, iar lucrurile din jurul nostru s-au întunecat.

- Bună ziuaaa!

Ne-am întors spre ușa în pragul căreia stătea rânjind Ovi, vecinul meu. Am ieșit repede cu cartea în mână. În spatele meu, am auzit râsete. Am grăbit pasul spre scări.

Începea vara și totul avea să se schimbe.

Strada Soveja, numărul 80

Nu aveam niciun plan pentru vacanță. Colegii stabiliseră să se întâlnească în fiecare dimineață pe plajă, în fața hotelului Lido din Mamaia. Nu m-aș fi dus nici dacă m-ar fi chemat. Mi se părea aiurea să ne afișăm în costume de baie, să mă vadă întinsă pe un cearșaf, trăgând tot timpul de sutien, acoperindu-mi picioarele cu prosopul. Și-apoi, aceleași discuții despre profi sau despre filmele proaste care rulau în cele două cinematografe din Constanța. Mai degrabă aveam chef să citesc și să mă plimb singură.

Cu șase luni în urmă, ne mutaserăm la marginea orașului. Două dintre ferestrele apartamentului nostru cu trei camere dădeau spre cimitir, iar cele de la sufragerie și bucătărie, spre șantier, pe partea cu noul cartier de blocuri. Când am coborât din camionul cu mobilă, am văzut că toate balcoanele erau închise strâmb, cu drugi din metal pe care fuseseră chituite bucăți asimetrice de geamuri, în spatele cărora oamenii își pusese rafturi pentru

Rhivece de flori, borcane cu murături și damigene de vin. De o parte și de alta a balcoanelor, ferestrele care dădeau spre cimitir erau acoperite cu hârtie albastră sau cu foi mari din staniol.

Pe mine nu m-au deranjat nici priveliștea mohorâtă a crucilor, nici mirosul de tămâie în zilele cu înmormântări. Unii dintre vecinii mei deschideau în timpul iernii doar ferestrele din spate, care dădeau spre șantier, chiar dacă de acolo veneau zgomotul, înjurăturile muncitorilor sau scânteile arzătoare ale aparatelor de sudură. Dar, odată cu venirea primăverii, multe dintre ferestrele care dădeau spre cimitir s-au dezgolit de hârtii și s-au deschis spre întinderea împrejmuită de unde, măcar vara, venea miros de iarbă și de flori. Cu timpul, nu doar că s-au obișnuit cu toții cu priveliștea morții răscolind zilnic pământul, dar unii chiar au început să țină socoteala locurilor de veci libere, tot mai puține și mai înghesuite înspre gardul scund.

Între cimitir și bloc era o stradă îngustă pe care abia încăpeau, unul pe lângă altul, două mașini mici și un dâmb de pământ împrejmuit cu un gard gri, din trei plăci de beton cu guler de romburi, prin care se zăreau cruci albe, iar în spate, o biserică cu pereți pictați cu icoane palide și acoperiș din tablă. Cei care locuiau mai sus de primul etaj vedeau întregul cimitir întins cât era strada Soveja de lungă. Copiii mai mici se cățarau pe gard, proptind vârful ghetei pe îmbinarea dintre primele plăci de beton; unora abia le ajungea nasul la golul unui romb. Prin el puteau zări, până le alunecau degetele, un popă legănând o cristelniță cu tămâie fumegândă, femeile ce-i călcau pe urme, cu nasul în batistă, cerșetorii cântând fals în așteptarea unei pungi cu mâncare și a unui pahar cu vin.

Se întorceau curând la joacă, după ce unul dintre ei apuca să vadă umbra mortului pe sub dantela albă, nasul vânăt al unui bătrân, mâinile de marmură, cu inele strălucitoare ale unei femei și le zicea și celorlalți câte o minciună, făcând pe istețul că știa cine era decedatul după chipurile rudelor lui, dacă fusese avut sau nu, după cât de însuflețit cânta popa sau cât de multă lume era în jurul gropii. În acest timp, la ferestrele blocului stăteau părinții lor, cu coatele în palme și ochii mijiți, unii își mai făceau semnul crucii sau dădeau din cap, bătrânele lăcrimau când auzeau clopotele și-și treceau colțul baticului peste ochi.

Era o stradă îngustă și prăfuită, pe jumătate umbrită de gardul cimitirului, pe lângă care se înălțau buruieni țepoase, pe jumătate animată de puștii de la bloc. În diminețile de vară, băieții se revărsau pe trotuar, să bată mingea, în timp ce fetele își pieptăneau păpușile pe prima treaptă a scării sau jucau elasticul lângă peticul de pământ de la parter.

Trei dintre băieți stăteau totdeauna să privească la jocuri și chibițau de pe margine, pentru că se credeau mari și tari și se declarau plictisiți de activitățile copilărești ale vecinilor – Șpiț și verișorii lui gemeni, Ovi și Coto. Șpiț, un derbedeu blond care fuma țigările Marlboro furate de la taică-su, își primise porecla după cum lovea la fotbal, puternic, cu vârful pantofului. După câteva accidentări provocate unor copii mai mici, soldate cu intervenții la spital, băiatul a încetat să mai bată mingea și a intrat în rolul comentatorului de la marginea terenului, de unde îi înjura pe toți cei care treceau și se uitau la el. Băiatul nu era doar vulgar, ci și animalic, un individ ce-mi inspira frică numai când mă privea. Verișorii lui îi țineau isonul la strâmbe. Coto